

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 29

от редовно заседание, състояло се на 21.08.2025 г.

ПРИСЪСТВАТ: д-р Симона Велева – председател на СЕМ, д-р Габриела Наплатанова, Галина Георгиева, Къдринка Къдринова, Пролет Велкова

Начало на заседанието: 11:00 часа, водено от Симона Велева

Съставил протокола – Николина Джидрова

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад от дирекция Мониторинг и анализи относно наблюдение на излъчено съдържание за войната Израел - Иран.

Вносител: Д. Петрова

Докладва: З. Гюрова

2. Доклади от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

а) Искане от Метрорадио ЕООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Радио Нова“;

б) Искане от Радиокомпания Си.Джей ООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Джаз ФМ/ Jazz FM“;

в) Заявление за регистрация по чл. 125а от ЗРТ, подадено от Виа Медия Груп ООД.

Вносител: Д. Петрова

Докладва: Д. Петрова

Разни:

- Покана от Центъра за изследване на демокрацията за сътрудничество в проект за създаване на експертна мрежа и механизми за съветническа подкрепа, насочени към противодействие на чуждестранната намеса и манипулиране на информацията (FIMI).

Симона Велева поздравява колегите си и откри редовното заседание на Съвета за електронни медии. Госпожа Велева представи проекта за дневен ред и го подложи на гласуване.

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: Приема дневния ред. (Приложение 1)

ПО ТОЧКА ПЪРВА: Доклад от дирекция Мониторинг и анализи относно наблюдение на излъчено съдържание за войната Израел - Иран.

Зорница Гюрова – директор на дирекция СА МА, представи доклада. (Приложение 2)

По предложение на г-жа Къдринка Къдринова и по решение на СЕМ от заседанието на 19 юни 2025 г. е осъществено фокусирано тематично наблюдение на медийното отразяване на размяната на военни удари между Израел и Иран (започнала на 13.06.2025 г.) за спазване на Закона за радиото и телевизията и Етичния кодекс на българските медии. Периодът на мониторинг е от 13.06.2025 г. до 28.06.2025 г. Наблюдавани са програми БНТ1, ХОРИЗОНТ, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ. Генералният извод е, че тематичното наблюдение на разпространеното радио- и телевизионно съдържание по темата не отчита нарушение на ЗРТ. Мониторингът установява, че обществените доставчици БНР и БНТ осигуряват в национален ефир различни възгледи и позиции спрямо военния конфликт Израел - Иран. В новините се излъчват информации, свързани с двете страни на конфликта, в които се съдържат и записи на лидерите Бенямин Нетаняху и Али Хаменеи, на представители на техните правителства и на обикновени граждани. В разпространените телевизионни материали се показват драматични кадри с разрушения в Тел Авив и Техеран и естествените човешки реакции на живеещите там, които се страхуват за живота си. Аудиториите на БНР и БНТ са запознати и с официалните позиции на българската държава към военния конфликт в Близкия изток. Мониторингът констатира, че след като темата е отразена в новините на всички наблюдавани медии (обществени и търговски), в актуално-публицистичните предавания участват експерти и наблюдатели, които обясняват събитията и процесите в Близкия изток. Кръгът от български експерти не е голям и едни и същи личности могат да се видят или чуят в наблюдаваните програми. В някои от медийните услуги към българските специалисти се присъединяват и чуждестранни авторитети, които коментират международните отношения. Повечето доставчици са потърсили и проекция на конфликта върху живеещите в Израел наши сънародници и по-малко от страна на Иран. Проследена е организираната от българската държава евакуация на български граждани от Близкия изток с полети от Шарм ел Шейх и Баку до София. Като сполучлива журналистическа находка се отчита интервюто в БНТ1 с иранската писателка Сахар Делиджани под надслов „Когато двете ти родини воюват“, която емоционално разказва за тъжната си съдба на политически емигрант в САЩ, за нелекия живот в Иран и трагедията да наблюдаваш отстрани как страната, която те е приютила, в името на по-доброто и безопасно бъдеще бомбардира истинската ти родина. В НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и БТВ са излъчени интервюта с американския предприемач Нийл Буш (син и брат на бивши президенти на САЩ), който споделя своята гледна точка за ролята на САЩ във военния конфликт в Близкия Изток. От страна на българските медии само БНР поддържа собствени кореспонденти в Израел и това предимство се използва, за да се дадат подробности от живота на нашите сънародници на място. От кореспондентите научаваме, че вследствие на реципрочните ракетни удари на Иран срещу Израел е починала обичана и уважавана българка, за която се говори и в останалите наблюдавани програми. Мониторингът за сложните отношения между държави в Близкия изток очертава за медиите и важната тема за професионалното отразяване на подобни конфликти и за подготовката на журналистическите кадри у нас. Подготовката на редактори – специалисти по

международни теми е сложен процес и събития като т.нар. 12-дневна война между Израел и Иран доказват необходимостта от дългосрочна инвестиция от страна на доставчиците на медийни услуги в изграждането на собствени наблюдатели, които могат да преценяват бързо и качествено постъпващите факти.

Симона Велева благодари на госпожа Гюрова и даде думата на съветниците за коментари по доклада.

Къдринка Къдринова благодари на дирекция Мониторинг и анализи за подробния доклад. Госпожа Къдринова отбеляза доброто сътрудничество помежду им в подготовката му, за което сочи и резултатът, доста неща са обхванати в него. Тя намира, че тези доклади са много важни, за да дават картината на това къде има проблеми в обективното отразяване на много сложната геополитическа обстановка, в която живеем. Видно за всички е, че за съжаление войните няма лесно да спрат никъде по света и все още продължаваме да бъдем заложници на много противоречиви, сложни и непредсказуеми понякога интереси. В случая с този разгорял се военен конфликт, наречен от Тръмп „12-дневна война“, което госпожа Къдринова би нарекла един хубав PR слоган, тъй като този конфликт не е 12-дневен и за съжаление не е приключил, нито ще приключи скоро, това са напрежения, които тепърва ще тлеят. Затова, както вече са обсъдили, говорили и са се запознали и с мнението на много авторитетни колеги международници по време на организираната от СЕМ през м. март в Софийския университет дискусия за войните и медиите, тази тема няма да бъде лесно и бързо изчерпана и госпожа Къдринова смята, че наистина има възможност и през тази есен, която се задава и която няма да е лека в нито един аспект, темата да се продължи. Нейното предложение е да помислят за продължение на тези дискусии. Както съвсем правилно в доклада е отбелязано, вижда се този дефицит на добре подготвени журналисти - международници. Не става дума за коментатори, които се канят в студията, а за журналисти във водещи медии, които понякога са просто някакви хора, които задават въпроси, без самите те да могат добре да се ориентират в обстановката. Има много теми, по които може да се говори. Вероятно е подходящо да се търсят такива дискусии и за обмен на мнения вътре в колегията, кой какъв опит би могъл да сподели. Сложно е отразяването на такива конфликти. Тук отново се вижда, и в доклада много ясно е отбелязано, факт е, че в повечето случаи се отразява директно или със специални кореспонденти, или с включвания на хора само от едната страна в този конкретен конфликт между Израел и Иран. Разбира се, винаги съществува обяснението, че Иран е със сложен режим и така нататък, но винаги има и международен обмен, от който може да се извади също достатъчно материал, за да се види и там как хората страдат от всички тези големи геополитически сблъсъци. Независимо къде какъв режим управлява, страдащи винаги са мирните хора. Този подход липсва на госпожа Къдринова в нашите медии и това многократно го е казвала. Смята, че наистина има повод да се замислят и тя поема инициативата да предложи на съветниците в предстоящите есенни дни една по-конкретна идея за провеждане на нова дискусия с фокус върху войните и конфликтите, в които човечеството ще продължи да живее и съответно медийната общност ще трябва да търси начини да ги отразява така, че аудиторията да бъде информирана за всички сложности.

Габриела Наплатанова изрази своята подкрепа към усилията на специализираната администрация да проследи детайлно, пълноценно и всеобхватно отразяването в електронните медии на процесите в Близкия изток и конкретно по темата Израел и Иран, като част от по-големия контекст в посока пренаареждане на геополитическите реалности в тази изключително невралгична част от света. Госпожа Наплатанова посочи, че големите електронни медии в този случай са действали в режим на извънредност, мобилизирайки всичките си ресурси по отношение на източници на информация, технологични възможности за пряко излъчване на картина, живи връзки, интервюта с хора, които са пряко засегнати от извънредната ситуация, анализатори и международни реакции с проекцията на събитията, разгърнали се изключително интензивно. Тя смята, че именно подобни събития

показват в най-висока степен подготовката, експертизата и възможността на всяка една редакция да предложи обективен и всеобхватен анализ на случващото се, за да ориентира българската аудитория във възможните последствия за нас като европейска държава, но и на българските граждани по света, които са или могат да бъдат пряко засегнати от събитията. По нейно мнение е въпрос на висок професионализъм да се осигури максимално представителство на гледните точки както на хората, които на място са засегнати от събитията, така и на вземащите решения политици и държавници. Това може да бъде постигнато само с подготвени журналисти, както е отбелязала и госпожа Къдринова, с голям опит, и то на мястото на събитието. При невъзможност за изпращане на екипи, които да отразяват директно, алтернативно това може да се постигне с помощта на партньорски новинарски организации от региона на военните действия по силата на споразумения за обмен, така наречените трасета с видеоизлъчване на живо на сурови материали или на подготвени, монтирани със звук и картина материали. Госпожа Наплатанова отбеляза, че това е изключително предизвикателство, защото и изпращането на екипи, но и използването на видеообмен е скъпо, изисква мобилизиране на технологичен ресурс, а все по-рядко в такива зони се изпращат европейски журналисти. Още от периода на възхода на така наречената „Ислямска държава“, ИДИЛ или ДАЕШ, както се нарича в някои райони от света, при започналите през 2014 година екзекуции на журналисти и хуманитарни работници, дори и големите медии започват да прибегват до местни контрагенти като партньори, за да избегнат риска за живота на своите екипи. Това създава трудност за определяне на автентичността и на произхода на конкретното аудио-визуално съдържание, което достига до големите медии, особено сега, когато то може да бъде генерирано и с помощта на изкуствен интелект или просто рамката на кадъра, в който разглеждаме дадено събитие да е внимателно организирана и показаното да е старателно подбрано. В период, когато социалните мрежи изместват традиционните източници на новини, които трябва да носят редакционна отговорност за събитията, които показват, разказват и анализират, все по-често аудиторията се капсулира в съдържание от социалните мрежи, което отговаря на нейните собствени нагласи, интереси и възгледи по такива поляризиращи въпроси. И това прави диалога все по-труден, а разпространението на пропагандата и дезинформацията все по-изобретателно, неудържимо и всепроникващо. На дневен ред в момента е и прилагането на текстовете от Европейския акт за свободата на медиите, които са свързани именно с разпространението на такова съдържание в социалните мрежи и много големите онлайн платформи. То ще подлежи на проверка и въпросът е по какви критерии ще се проверява, как ще бъде то защитавано, независимо дали идва от големи медийни организации, от медии с регионално значение или дори от журналисти, които са фрийлансери. В заключение, госпожа Наплатанова посочи, че много важни въпроси се повдигат около този мониторинг, той засяга най-висшия пилотаж в журналистиката, а именно: отразяването на войни и конфликти, което е голямо предизвикателство пред всяка една редакция и тя смята за полезно осъществяването на това наблюдение. Както колегите ѝ знаят, проведени са много наблюдения и за войната на Русия срещу Украйна, така че предстои да се види и да се обсъди как съдържанието, което се разпространява в социалните мрежи, алтернативно на мейнстрийм медиите, ще подлежи все пак на някаква верификация за достоверност.

Пролет Велкова счита за важно да се открои основният извод в доклада, направен въз основа на този мониторинг, а именно: усилие, при това резултатно, успешно усилие от страна на наблюдаваните медии, да търсят обективно и балансирано представяне на този конфликт. Правят го и в голяма степен го постигат. Може би не абсолютно, може би не стопроцентово, но за госпожа Велкова в удовлетворителна степен, още повече с оглед на това, че както вече е станало дума, както знаем и както го живеем всеки ден, конфликтите припламват в най-различни точки на земното кълбо и никак не е лесно на редакциите, на журналистите, да успяват да покриват пълноценно, пълнокръвно всички тези актуални събития. По нейно мнение се очертават два дефицита, единият от които никак не е нов и

той е, че отново виждаме липса на тематична специализация на журналисти, на репортери не само в областта на военното дело, а и във всяка една от другите области, които в някакви по-далечни времена са имали своето специализирано покритие от репортери и от журналисти. Този дефицит тук и сега наистина се усеща доста по-болезнено. Госпожа Велкова дори не говори за наличие на репортери в тези конфликтни точки на света, а говори за професионално знание и експертиза в тези области, но по нейно мнение това може да бъде компенсирано. Впрочем, тук трябва ясно да се каже, че ако това е така, то е най-вече защото това е скъпо занимание, което изисква страшно много финансиране, което медиите не могат да си позволят. Дори и големите медии не могат да си го позволят, скъп лукс е, което не означава, че не трябва да се правят усилия в тази посока. Тя смята, че липсата на специализирани военни кореспонденти и въобще на журналисти във военната област би могла да бъде компенсирана с едно усилие за малко по-голяма задълбоченост по отношение на контекста, който се дава на събитията. Това е отбелязано в доклада, влиза новина в ефир, без тя да е уплътнена с някакъв контекст, с някаква предварителна подготовка на аудиторията, която най-обичайно и най-вероятно не е наясно с картината. По нейно мнение това може да се компенсира и не изисква финансово усилие, изисква просто малко повече професионализъм и загриженост за информираността на аудиторията. Госпожа Велкова не е очаквала да попаднат на нарушения на Закона за радиото и телевизията, както се е потвърдило сега и от доклада.

Симона Велева припомни, че още преди 2500 години Есхил е казал, че по време на война първата жертва, която пада, е истината. И е много трудно, както е видно от дискусията, а и от всички фокусирани наблюдения, когато се случи съответно конфликт или събитие, което е част от по-голям конфликт или война, да могат българските медии да реагират достатъчно бързо, достатъчно адекватно и достатъчно проверено. Но мониторингът показва, че наистина са се опитали и са успели, опитали са се да намерят българи и кореспонденти, които са от мястото на събитието. Да, не и от двете точки в пълнота, но все пак има усилие. Госпожа Велева благодари на дирекция Мониторинг и анализи и отбеляза, че това двуседмично наблюдение на общо седем програми е изисквало пълното внимание на петима от инспекторите на СЕМ. Тя посочи, че наистина много и различни мониторинги се осъществяват, за които се надява да са полезни както на медиите, така и на широката общественост и да помагат за анализ и подобряване на начина на отразяване на такъв тип събития, за да може аудиторията да е всестранно информирана и да може да разбере всъщност тези сложни геополитически процеси и мястото на България в тях. Процеси, които стават все по-забързани, а ситуацията все по-сложна и в която, по мнение на госпожа Велева, трябва да се отсяват различните интереси и да се отстоява българският национален интерес.

Къдринка Къдринова попита какво е мнението по направеното от нея предложение. Госпожа Къдринова смята, че има основание да се мисли за още една дискусия, като припомни за тази, която са провели вече в началото на годината. Госпожа Къдринова иска да разбере има ли принципна подкрепа за своята идея.

Симона Велева лично ще я подкрепи и мисли, че това е част от техните общи усилия за диалог и за подобряване на начина на работа на медиите, включително и при представянето на фокусираните тематични наблюдения. Госпожа Велева припомни, че миналия път са представили всички анализи, които са били над 1200 страници и посочи, че това е огромно усилие от страна на администрацията. Тя отбеляза, че това е основната дейност на Съвета и в нейно лице госпожа Къдринова има подкрепа.

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: Приема доклада.

ПО ТОЧКА ВТОРА: Доклади от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

- а) Искане от Метрорадио ЕООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Радио Нова“;
- б) Искане от Радиокompания Си.Джей ООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Джаз ФМ/ Jazz FM“;
- в) Заявление за регистрация по чл. 125а от ЗРТ, подадено от Виа Медия Груп ООД.

а) Искане от Метрорадио ЕООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Радио Нова“
Доротея Петрова – директор на дирекция СА ЛРПРМД, представи доклада. (Приложение 3, а)

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: на основание чл. 32, ал. 1, т. 9 във връзка с чл. 109 и чл. 125 от Закона за радиото и телевизията, и чл. 5, т. 4 от Тарифата за таксите за радио- и телевизионна дейност, изменя Индивидуална лицензия № 1-009-02-01, издадена на МЕТРОРАДИО ЕООД за доставяне на радиоуслуга с наименование „РАДИО НОВА“ на територията на гр. София, честота 101.7 MHz, както следва:

Срокът на лицензията се удължава с 15 години, считано от 05.07.2026 година. Всички останали разпоредби на Индивидуална лицензия № 1-009-02-01 остават непроменени.

На основание чл. 5, т. 4 от ТТРТД, МЕТРОРАДИО ЕООД дължи такса за удължаване срока на лицензията. Длъжностни лица на СЕМ да отразят промените в Публичния регистър на СЕМ.

На основание чл. 109, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията да бъде уведомена Комисията за регулиране на съобщенията с оглед предприемане на съответните действия за удължаване срока на издаденото от нея разрешение за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване № 00556-006/ 26.04.2022 г., издадено на МЕТРОРАДИО ЕООД.

б) Искане от Радиокompания Си.Джей ООД по чл. 125, ал. 1 от ЗРТ за продължаване на срока на Индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование „Джаз ФМ/ Jazz FM“

Доротея Петрова – директор на дирекция СА ЛРПРМД, представи доклада. (Приложение 3, б)

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: на основание чл. 32, ал. 1, т. 9 във връзка с чл. 109 и чл. 125 от Закона за радиото и телевизията, и чл. 5, т. 4 от Тарифата за таксите за радио- и телевизионна дейност, изменя Индивидуална лицензия № 1-002-02-01, издадена на РАДИОКОМПАНИЯ СИ.ДЖЕЙ ООД, за доставяне на радиоуслуга с наименование „ДЖАЗ ФМ/ JAZZ FM“ на територията на гр. София, честота 104.0 MHz, както следва:

Срокът на лицензията се удължава с 15 години, считано от 11.01.2026 г. Всички останали разпоредби на Индивидуална лицензия № 1-002-02-01 остават непроменени.

На основание чл. 5, т. 4 от ТТРТД, РАДИОКОМПАНИЯ СИ.ДЖЕЙ ООД дължи такса за удължаване срока на лицензията. Длъжностни лица на СЕМ да отразят промените в Публичния регистър на СЕМ.

На основание чл. 109, ал. 2 от Закона за радиото и телевизията да бъде уведомена Комисията за регулиране на съобщенията с оглед предприемане на съответните действия за удължаване срока на издаденото от нея разрешение за осъществяване на електронни

съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване № 00120/ 10.04.2008 г. за гр. София.

в) Заявление за регистрация по чл. 125а от ЗРТ, подадено от Виа Медия Груп ООД.
Доротея Петрова – директор на дирекция СА ЛРПРМД, представи доклада. (Приложение 4)

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: На основание чл. 125а, ал. 3 във връзка с чл. 112, ал. 2 от ЗРТ, да се изпрати писмо на заявителя с указания в 7-дневен срок да отстрани констатираните нередовности и непълноти.

ПО ТОЧКА РАЗНИ:

- Покана от Центъра за изследване на демокрацията за сътрудничество в проект за създаване на експертна мрежа и механизми за съветническа подкрепа, насочени към противодействие на чуждестранната намеса и манипулиране на информацията (FIMI). (Приложение 5)

Симона Велева информира за получена в СЕМ покана от Центъра за изследване на демокрацията за сътрудничество в проект за създаване на експертна мрежа и механизми за съветническа подкрепа, насочени към противодействие на чуждестранната намеса и манипулиране на информацията. В писмото от Центъра за изследване на демокрацията е посочено, че ако Съветът прояви интерес, ще бъдат дадени допълнителни параметри, включително подробности и детайли за проекта по програма „Хоризонт Европа“ на Европейската комисия. Госпожа Велева попита колегите си съгласни ли са да заявят интерес и да видят подробности по този проект, както и евентуално какви биха били ползите за Съвета, ако се включи?

Къдринка Къдринова не добива представа от писмото каква е целта, още повече, че всички споменати в него организации са неправителствени такива. По нейно мнение, ако има други европейски регулатори, заявили интерес, може би СЕМ също би могъл да прояви интерес за същността на тази мрежа. Иначе тя остава с впечатлението, че това е един проект за НПО-та и се пита каква би била ролята на един регулатор като СЕМ в такава инициатива. **Габриела Наплатанова** смята, че е добре да включат представител на администрацията, минимум.

Пролет Велкова също е на мнение, че от писмото не се разбира точно какво се очаква и с какво съветниците биха могли да допринесат и да се включат, но смята, че е разумно да проявят интерес и да получат нужната информацията, според която да преценят как да се включат. Тоест, предложението на госпожа Велкова е да се прояви интерес.

Симона Велева предложи да бъде изпратено писмо, в което да потвърдят искане за повече информация и евентуален интерес, а когато видят по-подробно информацията, вече да вземат решение по същество. Госпожа Велева подложи предложението на гласуване.

Решение:

СЕМ реши с 5 (пет) гласа „за“: Да се изрази интерес и да се изиска допълнителна информация относно концепцията на проекта за създаване на експертна мрежа и механизми за съветническа подкрепа, насочени към противодействие на чуждестранната намеса и манипулиране на информацията (FIMI), и очакваните ангажименти от страна на Съвета в него. След предоставяне на допълнителната информация, СЕМ да вземе решение по същество относно участието си в проекта.

Симона Велева закри заседанието.

Материали, приложени към Протокол № 29

Приложение 1 (Дневен ред)

Приложение 2 (Доклад от екип инспектори СА МА д изх. № НД-04 30-07-84/20.08.2025 г.)

Приложение 3 а, б (Доклад от Св. Николова с изх. № ЛРР-15 30-04-48/19.08.2025 г.)

Приложение 4 (Доклад от Д. Петрова с изх. № ЛРР-15 30-04-49/19.08.2025 г.)

Приложение 5 (Покана за участие – проекто предложение по „Хоризонт Европа“ с вх. № РД-22 06-00-84/14.08.2025 г.)

д-р Симона Велева:
председател на СЕМ

Къдринка Къдринова:

д-р Габриела Наплатанова:

Пролет Велкова:

Галина Георгиева:

Старши специалист: Николина Джидрова